

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 17. Rok: 2024 Číslo: 21.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Súd ako radostné prekvapenie (z myšlienok pápeža Františka)

Očakávanie vyjadruje zmysel života, pretože žijeme v očakávaní stretnutia - stretnutia s Bohom, ktoré je dôvodom našej dnešnej modlitby príhovoru, najmä za kardinálov a biskupov, ktorí zomreli počas uplynulého roka a za ktorých prinášame túto eucharistickú obeť.

Všetci žijeme v očakávaní, v nádeji, že jedného dňa budeme počuť tie Ježišove slová: „*Pod'ite, požehnaní môjho Otca*“ (Mt 25, 34). Sme v čakárni sveta na vstup do neba, aby sme sa zúčastnili na „*hostine pre všetky národy*“, o ktorej nám hovoril prorok Izaiáš (porov. Iz 25, 6). Hovorí niečo, čo nás hreje pri srdci, pretože práve on naplní naše najväčšie očakávania: Pán „*zničí smrť navždy*“ a „*zotrie slzu z každej tváre*“ (Iz 25, 8).

Je pekné, keď Pán príde zotrieť slzy! Avšak nepekné je, keď dúfame, že niekto iný, nie Pán, ich utrie. A ešte horšie je, keď nemáme slzy vôbec. Vtedy budeme môcť povedať: „*Hľa, toto je náš Boh, u neho sme dúfali; - ten, ktorý zotiera slzy - radujme sa a jasajme z jeho spásy*“ (Iz 25, 9). Áno, žijeme v očakávaní, že dostaneme také veľké a krásne dobré, že si ich ani nevieme predstaviť, pretože, ako pripomína apoštol Pavol, „*sme Božími dedičmi a Kristovými spoludedičmi*“ (Rim 8, 17) a „*očakávame, že budeme žiť večne, očakávame vykúpenie svojho tela*“ (porov. Rim 8, 23).

Bratia a sestry, živme v sebe očakávanie neba, cvičme sa v túžbe po

nebi. Je dobré, ak si dnes položíme otázku, či naše túžby majú niečo spoločné s nebom. Hrozí nám totiž nebezpečenstvo, že sa budeme neustále usilovať o veci, ktoré sa pomíňajú, že si budeme zamieňať túžby s potrebami, že dáme prednosť očakávaniam sveta pred očakávaním Boha. Ale stratiť zo zreteľa to, na čom záleží, a naháňať sa za vetrom, by bola najväčšia chyba v živote.

Pozerajme sa hore, lebo sme na ceste k Najvyššiemu, zatiaľ čo veci tunajšie tam hore nepôjdu – tie najlepšie kariéry, tie najväčšie úspechy, tie najprestížnejšie tituly a ocenenia, nahromadené bohatstvo a pozemské zisky, to všetko v okamihu zmizne, všetko. A každé očakávanie vkladané do nich bude navždy sklamané. A predsa, koľko času, koľko úsilia a energie trávime tým, že sa starostíme a strachujeme o tieto veci, nechávame ochabovať pnutie smerom k domovu, strácame zo zreteľa zmysel putovania, cieľ cesty, to nekonečno, ku ktorému smerujeme, tú radosť, pre ktorú dýchame!

Pýtajme sa sami seba: žijem to, čo hovorím vo Vyznaní viery, že „*očakávam vzkriesenie mŕtvych a život budúceho*

veku“? A akým je moje očakávanie? Som schopný Viem ísť k tomu, čo je podstatné, alebo sa nechám rozptýliť množstvom povrchných vecí? Pestujem v sebe nádej, alebo idem s bedákaním, lebo pripisujem prílišnú hodnotu mnohým veciam, ktoré nezavážia a ktoré sa potom pominú?

Dnes nám Pán pripomína, že smrť ukáže pravdu o živote a dá bokom každú poľahčujúcu okolnosť ohľadom

milosrdenstva.

Bratia a sestry, nemôžeme povedať, že nevieme. Nemôžeme si zameniť skutočnosť krásy s umelým nalíčením. Evanjelium vysvetľuje, ako prežívať očakávanie: smerom k Bohu sa uberáme tým, že milujeme, pretože on je láska. A v deň našej rozlúčky to prekvapenie bude radostné, ak sa teraz necháme prekvapiť prítomnosťou Boha, ktorý na nás čaká medzi chudobnými a zranenými tohto sveta.

Nemajme strach z tohto prekvapenia: napredujme v tom, čo nám hovorí evanjelium, aby sme boli na koniec súdení ako spravodliví. A evanjeliové prekvapenie čaká na pohladenie nie slovami, ale skutkami.

Modlitby za zosnulých v prvotnej Cirkvi

(historický pohľad na prax modlitieb za zosnulých)

Cirkev od jej začiatkov pozýva k spomienke na všetkých zosnulých pre nádej vzkriesenia a večného života. Cirkev nás teda už od prvopočiatku pozýva k spomienke na všetkých zosnulých pre nádej vzkriesenia a večného života. V modlitbách za zosnulých prosíme Boha, aby im dal večný odpočinok, keďže podľa Písma vstúpiť do Božieho odpočinku znamená pripojiť sa k Bohu vo večnom živote šťastia. (Hebr 4, 3-11; Zj 14, 13)

Všetky rané liturgie cirkvi, vrátane tej najstaršej, liturgie svätého Jakuba, obsahujú modlitbu za zosnulých.

V 3. storočí píše **Tertulián** († 240) o kresťanoch, ktorí sa modlia za svojich blízkych zosnulých.

Svätý **Gregor Teológ** († 390) vo svojej pohrebnej reči na svojho brata Cézaria odporúča ako dobré almužny v prospech zosnulých.

Apoštolské konštitúcie (4. stor.) predpísali, že počas slávenia božskej liturgie má diakon veriacim pripomenúť, aby sa modlili za zosnulých: „*Modlime sa za našich bratov, ktorí zosnuli v Kristovi, aby im Boh, ktorý miluje človeka a prijal ich duše, odpustil každý dobrovoľný i nedobrovoľný hriech a bol*

k nim milosrdný a milostivý a umiestnil ich do krajiny spravodlivosti, „kde niet bolesti, zármutku ani stonania.“ (Apost. konšt., VIII, 41)

V **liturgii svätého Jána Zlatoústeho** (4.-5. st.) sa objavuje modlitba: „*Modlime sa taktiež za odpočinutie duší zosnulých služobníkov Božích a za odpustenie všetkých ich hriechov, úmyselných aj neúmyselných.*“

Výskyt modlitieb za zosnulých **sv. Ján Zlatoústý** († 407) vykladá takto: „*Nie nadarmo apoštoli nariadili, aby sa v úžasných Tajomstvách (t. j. na liturgii) spomínalo na zosnulých. Vedeli, že im (zosnulým) z toho plynie veľký zisk a veľký úžitok. Lebo ak celé zhromaždenie (ľudu) stojí so zdvihnutými rukami a odohráva sa táto úžasná Obeta, ako by sme mohli nepochodiť u Boha s našou prosbou za nich? A toto robíme pre tých, ktorí zosnuli vo viere!*“ (Homília na List Filipanom 3, 4)

Svätý Ján Zlatoústý († 407) keď hovoril o verných zosnulých, svojmu ľudu pripomínal: „*Pomôžme im podľa svojich síl. Pouvažujme o nejakom úžitku pre nich, hoci by bol malý, ale*

pomôžme im. Ako a akým spôsobom? Modlitbou za nich, prosením druhých, aby sa za nich modlili, a neustálym dávaním (almužny) chudobným v ich mene!“ (Homília na List Filipanom 3, 4)

Keď **svätý Ambróz** († 397) kázal pri spomienke na cisára Teodóza na štyridsiaty deň po jeho smrti v roku 395, pozostalých utešoval týmito slovami:

„Milujem toho muža (cisára) a neopustím ho, pokým ho svojimi slzami a modlitbami neprivediem na Boží svätý vrch (Žalm 2, 6), kde je večný život!“ (Pohrebná chváloreč na Teodóza, 37). A taktiež povedal: „Je to veľký odpočinok, ktorý napĺňa modlitbu živých, ide o najskvelejší prísľub.“ (Pohrebná chváloreč na Teodóza, 37).

Svätý **Atanáž Veľký** († 373) tiež hovorí, že „aj keď niekto zomrel a rozplynul sa v povetrí, neodmietajte zabezpečiť olej a sviece pri hrobe a prosiť Krista, nášho Boha, lebo je to milé Bohu a prináša to veľkú odmenu: ak bol zosnulý hriešnik, zničili ste jeho hriechy; ak bol spravodlivý, pridali ste mu na odmene. Ak je niekto cudzinec bez prostriedkov a nemá nikoho, kto by sa postaral o tieto záležitosti, Boh, ktorý je

spravodlivý a súcitný, mu primerane vymeria svoju milosť tak, ako to On najlepšie vie. A navyše ten, kto poskytuje takéto služby mŕtvym, má účasť aj na odmene, pretože prejavil lásku a záujem o spásu blížneho. Je to tak, ako keď niekto pomaže priateľa voňavkami, že sladkú vôňu prijíma ako prvý. Tí, ktorí nesplnia vôle a testamenty zosnulých týkajúce sa týchto záležitostí, zaiste budú odsúdení.“

Modlitba za zosnulých je podstatným **vyjadrením Cirkvi ako lásky.** Prosíme Pána, ktorý je bohatý na milosrdenstvo a je priateľom ľudí, aby bol milosrdný v deň súdu a aby zosnulým, ktorí sú už vo

večnosti, doprial odpočinok v Abrahámovom lone, v príbytkoch spravodlivých, kde nieto smútku, bolesti, ani stonania, ale život nekonečný, v očakávaní Parúzie (druhého Kristovho príchodu).

Medzi nami živými a tými, ktorí zosnuli v Pánovi, existuje tajuplné vzájomné spoločenstvo lásky, ktoré nás vedie späť ku Kristovi, ktorý je láskou par excellence a Bohom života i smrti.

Liturgický program

Liturgický program po 24. nedeli po Päťdesiatnici

od 04.11. do 10.11. 2024

Pondelok 04.11.	Prep. otec Joannikios Veľký	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna, Štefan 18:00 sv. lit. (slov.) † z rod. Lipčákovej, Fedorkovej
Utorok 05.11.	Sv. mučeníci Galaktión a Epistéma	06:30 sv. lit. (csl.) † Helena, Štefan, Mária... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Peter 2. † Anna, Anna, Juraj, Štefan, Juraj
Streda 06.11.	Sv. Pavol Vyznávač, konštantínopolský arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) † Anton, Anton, Magdaléna 18:00 sv. lit. (slov.) † Jozef, Anna
Štvrtok 07.11.	Tridsiati traja sv. mučeníci z Melitíny	06:30 sv. lit. (csl.) † Ján, Helena 17:15 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária
Piatok 08.11.	Zhromaždenie k veľvojevodcovi Michalovi voľnica	07:30 sv. lit. (csl.) * Margita 18:00 sv. lit. (slov.) * Peter, Mária
Sobota 09.11.	Prepodobná matka Matróna Prepodobná Teoktista	07:00 sv. lit. (csl.) † Slavomír, Mária 17:15 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária
Nedeľa 10.11.	25. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. apoštoli Erast, Olympas, Rodión a společníci hl. 8 Zbierka: Seminár	07:30 sv. lit. (slov.) * Božena s rod. 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Martin, Janka 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária s rod.

Liturgický program

Liturgický program po 25. nedeli po Päťdesiatnici od 11.11. do 17.11. 2024

Pondelok 11.11.	Prep. otec a vyznávač Teodor Studitský	06:30 sv. lit. (csl.) † Karol (panychída)
		18:00 sv. lit. (slov.) * Martin
Utorok 12.11.	Sv. hieromučeník Jozafát, polocký arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) * Alžbeta s rod.
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Helena (panychída) 2. † Jaroslav (panychída)
Streda 13.11.	Sv. Ján Zlatoústý, konštantínopolský arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) * Ján
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Anna (panychída) 2. † Helena, Ján, Mária, Ján
Štvrtok 14.11.	Sv. apoštol Filip	06:30 sv. lit. (csl.) * Erika
		18:00 sv. lit. (slov.) * Ružena
Piatok 15.11.	Sv. mučeníci a vyznávači Gurias, Samónas a Habib začiatok Filipovky zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Mária
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Ján, Anna, Ladislav 2. † Zuzana, Mikuláš
Sobota 16.11.	Sv. apoštol a evanjelista Matúš	07:00 sv. lit. (csl.) † Ivan
		17:15 Veľká Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) † Anna, Juraj, Mária, Vasil'
Nedeľa 17.11.	26. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. Gregor Divotvorca, neocézarejský biskup hl. 1 štátny sviatok	07:30 sv. lit. (slov.) * Jana
		09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		11:00 sv. lit. (slov.) * Anežka, Matúš, Oliver, Bianka
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * Alžbeta

Zhromaždenie k veľ'vojvodcovi Michalovi

(Liturgický kalendár – 8. november)

Anjel je grécky biblický výraz pre Božieho „posla“ (*angelos*) a vo väčšine mnohých biblických zmienok o anjeloch sa anjeli zjavujú ako nebeské bytosti, niekedy žiariace svetlom a mocou, ale na zemi zvyčajne v ľudskej podobe (nazývaní „ľudskí synovia“ alebo „Boží synovia“), prítomní ako prostredníci, ktorí slúžia Božej vôli vyjednáváním s ľudstvom.

Pred stvorením človeka stvoril Boh anjelov ako čisté bytosti, ktoré majú rozum a slobodnú vôľu, ale nemajú telo. Po stvorení ich Boh vystavil skúške. Časť anjelov v tejto skúške neobstála a v nebi nastal boj.

Na čelo anjelov sa postavil archanjel Michal (z hebrejského slova *Michael*, ktoré znamená *Kto je ako Boh?*), ktorý premohol vzbúrencov. Spoločne s ním sa teda slávi sviatok ďalších beztelesných mocností.

Preklad mena Michal je vlastne bojový výkrik dobrých anjelov v boji na nebi proti Zlému a jeho anjelom.

Úcta k sv. Michalovi je veľmi stará, už od raných kresťanských čias si ho uctievali kresťania ako svojho patróna. Traduje sa viacero udalostí, pri ktorých

sa zjavil a pomohol k víťazstvu nad pohanmi alebo ochránil pred nebezpečenstvom.

Na základe Svätého Písma dala kresťanská tradícia sv. Michalovi štyri úrady:

- bojovať proti Satanovi,
- zachraňovať duše veriacich z moci satana, zvlášť v hodine smrti,
- ochraňovať Boží ľud v Starom zákone, kresťanov a Cirkev v Novom zákone,
- sprevádzať duše ľudí zo sveta pred Boží súd.

Úcta anjelov sa vo východnej cirkvi rozvíjala už od 3. storočia a v ďalšom storočí už bola značne rozšírená.

Pre oslavu anjelov bol vybraný mesiac november, ktorý bol kedysi deviatym mesiacom v roku, keďže rok sa začínal mesiacom marec. Deviatka je zároveň symbolom deviatich anjelských zborov (anjeli, archanjeli, cherubíni, serafíni, tróny, panstvá, kniežatá, mocnosti a sily).

Opodstatnenie úcty anjelov je založené na Svätom Písme, ktoré svedčí o ich existencii (Gn 3, 24; Dan 7, 10; Iz 6, 3; Tob 12, 15; Rim 8, 38; 1 Sol 4, 15; Kol 1, 16; Ef 1, 21).

Večnosť – podľa našich skutkov

(príbehy pre povzbudenie duše)

Keď v r. 1931 bola dostavená najvyššia budova v New Yorku.

Ján Raskop, predseda stavebného výboru, povolal ostatných členov výboru aj s manželkami, aby si išli pozrieť mesto New York z nádherného výhľadu na 102 poschodí.

Všetci sa tešili a boli plní očakávaní.

Ako tak išli, výťah sa zasekol medzi devätnástym a dvadsiatym poschodím.

Jedna pani celá prestrašená sa pýtala predsedu: „Ak sa teraz pretrhne kábel, pôjdeme hore či dolu?“

Predseda jej zdvorilo odpovedal: „Milostivá pani, to bude závisieť od toho, ako sme žili.“

Smrť nezahluší ani hudba

Svetoznámy spisovateľ Hans Christian Andersen v jednej zo svojich nádherných rozprávok rozpráva o kráľovi, ktorý ochorel smrteľne a v jednej chvíli videl pred sebou smrť. Sadla si k jeho posteli s jeho vlastnou korunou na hlave, s jeho mečom v ruke a odznakom cisárskej moci v druhej.

Cisár bol prekvapený. A o chvíľu uvidel akési divné postavy: jedny usmievavé, spokojné, iné smutné

a trápené. To boli dobré i zlé skutky. V hodine smrti sa vrátili, aby zároveň s ním opustili zem. A predsa jedna cez druhú hovorili: „Pamätáš na to, Pripomínaš si to? Na to si zabudol?“

Cisár začal volať: „Nechcem to všetko vidieť! Nechcem to počuť! Chcem hudbu, aby silne hrala: Bite silne do bubnov! Nech prehlusia tie strašné hlasy!...“

Umierajúci však prosil zbytočne. Jeho skutky boli ustavične pred jeho očami.

V hodine smrti - modlitba

Münsterský filozof Peter Wust (1884-1940) povedal na svojej prednáške na rozlúčku svojim študentom krátko pred svojou smrťou:

„A keby ste sa ma teraz opýtali, skôr, než definitívne odídem, či mám nejaký

kúzelný kľúč otvárajúci človeku poslednú bránu k múdrosti života, odpovedal by som vám: Samozrejme! Týmto kúzelným kľúčom nie je reflexia, ako by ste asi mnohí od filozofa očakávali, je ním modlitba.“